ԱՐՇԻՒ

ARSHIV

ՀՅՈ ԳԵՄ-Ի ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹ • OFFICIAL ORGAN OF THE ARF YOC • ORGANE OFFICIEL DE LA FRA OJC

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1995 • DECEMBER 1995 • Ը ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4. VOL. 5 NO. 4 $3.00

Հ.Յ.Դ. Գ.Ե.Մ.-ի ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ		A.R.F. Y.O.C. CHAPTERS	
ԼԵՒՈՆ ՇԱՆԹ	Մոնթրէալ	Montreal	LEVON SHANT
ՍԻՄՈՆ ԶԱՒԱՐԵԱՆ	Թորոնթօ	Toronto	SIMON ZAVARIAN
ՊԵԿՈՐ ԱՇՈՏ	Լաւալ	Laval	PEGOR ASHOD
ԱՐԱՐԱՏ	Համիլթըն	Hamilton	ARARAD
ՅԱՌԱՋ	Սէնթ Քաթրինզ	Saint Catherines	HARATCH
ԱՐԱՄ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ	Քէմպրիճ	Cambridge	ARAM MANOUGIAN
ԱՐՇԱՒԻՐ ՇԻՐԱԿԵԱՆ	Վանքուվըր	Vancouver	ARHSAVIR SHIRAGIAN
ՔԵՌԻ	Ուինճըր	Windsor	KERI

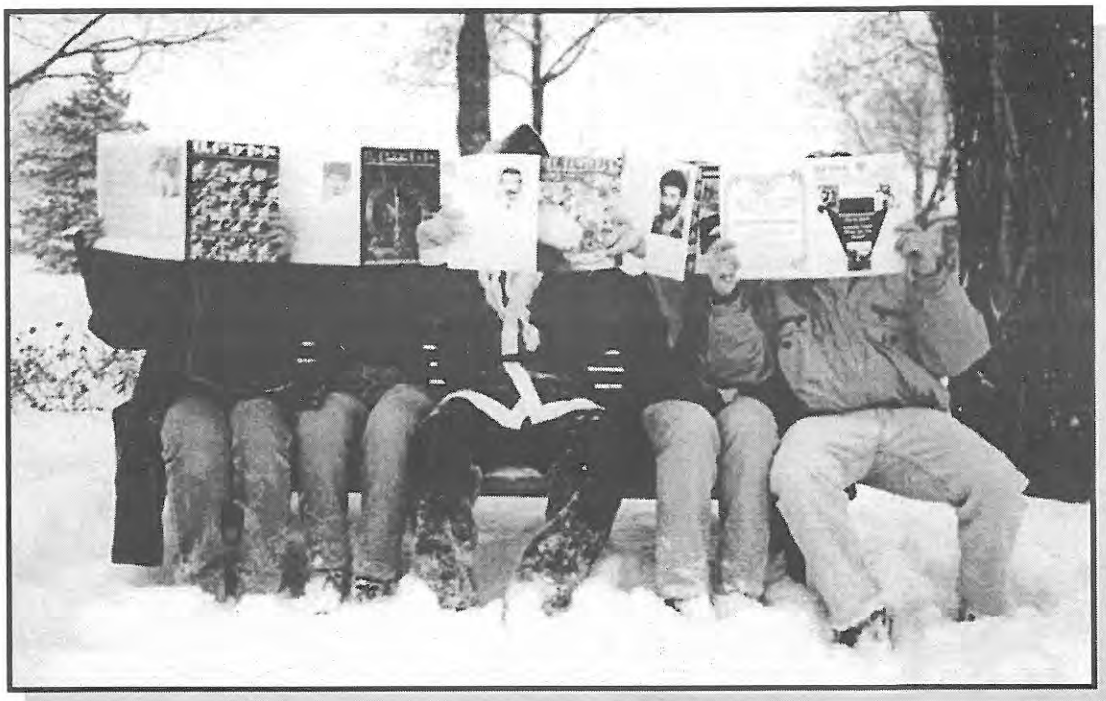

«Արծիւ»ի Խմբագրական Կազմը ձեզի կը մաղթէ յաջող եւ արդիւնաբեր տարի մը:

Բաժանորդագրութեան մասին տեղեկութիւններու համար դիմել՝
For more information about subscriptions contact:
ARDZIV BARPERATERT
c/o ARF YOC CE
3401 Olivar-Asselin
Montreal, PQ, H4J 1L5
Tel.: (514) 331-6548

«ԱՐԾԻՒ» պարբերաթերթի խմբագրական կազմը շնորհակալութիւն կը յայտնէ բոլոր անոնց, որոնք օգնեցին այս թիւի հրատարակչական աշխատանքներուն:

Դեկտեմբեր 1995 / DECEMBER 1995 Ը. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4. VOL. 5 NO. 4 $3.00

ԱՐԾԻՒ

ARDZIV

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

- Որպէսզի հասնինք մեր նպատակին 2
- To reach our goal 2

Հ.Յ.Դ. 105 ԱՄԵԱԿ

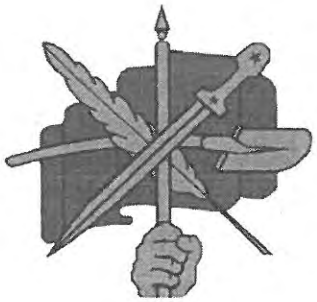

105 Ամեակ

- Do you believe? 3
  G.H.
- Հարցազրոյց 4
- Երբ Դաշնակցութիւնն է խնդրոյ առարկան.....7
  Շանթ Ժամկոչեան

ՀԱՅՐԵՆԻ ԼՈՒՐԵՐ

- Monthly Chronology of Events in Armenia and Nagorno Karabakh 9

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՆԵՐԸ ԻՐԵՆՑ ՄՏԱՀՈՒՄՆԵՐՈՎ

- Գոնգորտիա ASA 11
- How happiness is defined by utilitarians 12
  Natalie Fax
- Accusation injuste 13
  Sonia Parseghian

ՄՇԱԿՈՅԹԱՅԻՆ

- Critic's corner 11
  The Critic
- Armenian moviemaking in America.....13
  S.D.K.

ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ԵՒ ԱՅԼ ՀԱՐՑԵՐ

- Յեղափոխական Մշակոյթ.....14
  Շանթ Ղազարեան
- Վերաքաղ 16
  Շանթ Ղազարեան

ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՉԱԿԱՆ

- Ֆետային՝ աշակերտ եւ ուսուցիչ 15

ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՄՐՑՈՒՄԻ ԲԱԺԻՆ.....17

ԱՐԾԻՒ

Հ.Յ.ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԳԱՆԱՏԱՅԻ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՊԱՐԲԵՐԱԹԵՐԹ

ARDZIV

OFFICIAL ORGAN OF THE A.R.F. ARMENIAN YOUTH ORGANIZATION OF CANADA

ORGANE OFFICIEL DE F.R.A. ORGANISATION DE LA JEUNESSE ARMENIENNE DU CANADA

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ԿԱԶՄ

Սոնիա Բարսեղեան
Շանթ Ժամկոչեան
Վերգին Խաչատուրեան
Միեր Փապուճեան
Ժուլին Հանաշեան
Սարին Տէր Գալուստեան

Որպէսզի հասնինք մեր նպատակին

1995: Սիաւասիկ տարի մը եւս բոլորեցինք եւ մենք տակաւին հաւատարիմ մեր սրբազան ուխտին՝ հայը հայ պահելու, Հայաստանը ազատագրելու եւ հայրենիք կերտելու համար պատրաստ ըլլալ ամէն տեսակի զոհողութիւններու: Այս գիտակցութեամբ էր որ ճամբայ ելան մեր կազմակերպութեան հիմնադիրները եւ կամ աւելի ճիշդ, բոլոր յեղափոխականները, նոյն գիտակցութեամբ է որ գործը շարունակուեցաւ մինչեւ այսօր, եւ յոյսով ենք որ կը շարունակուի այսօրուընէ անդին:

1995 տարին մեզի համար ընդհանրապէս եղաւ զայրոյթի եւ ընդվզումի շրջան մը: Հակադաշնակցական պայքարը, որուն մասնաւորապէս ենթարկուեցաւ մեր կազմակերպութիւնը Հայաստանի մէջ, անկախ իր ծգած ծանր հետեւանքներէն, շատ անախորժ երեւոյթ մը ստեղծեց սփիւռքի մէջ:

Արտերկրի մէջ ապրող Դաշնակցական երիտասարդութեան հոգիները, որոնք տոգորուած էին ազգային եւ հայրենասիրական զգացումներով, լեցուեցան տարակուսանքով եւ մատնուեցան շփոթի: Դաշնակցական իտէալապաշտ երիտասարդը, որ Հայ Դատն ու ՀՅԴ-ի տեսութիւնը դարձուցած էր իր առօրեան, սկսաւ հարց տալ ինքզինքին եւ իր այդքան պաշտած գաղափարին. «արդեօ՞ք ՀՅԴ-ն իշխանատենչ կազմակերպութիւն մըն է, արդեօ՞ք իրաւ զառամեալ ծերունի մը»: Սակայն այդ արդեօքներն ու յուսահատական պահերը հովի նման եկան ու անցան: Մնաց մեր հոգիներուն մէջ քարացած Ռոստոմի կամքը, «Վիտոշի բազէ»ին հաւատքը եւ Զաւարեանի անբիծ հոգին:

Այս տարուան աւարտին հասնելով, մեզի կը մնայ եկող տարուան յանձնել դար մը առաջ մեզի կտակուած «յարատեւ կռիւ» կարգախօսը: Կռիւ բոլոր տեսակի անարդարութիւններու դէմ, կռիւ մեր հայրենիքն ու ժողովուրդը բռնաբարողներուն դէմ եւ նոյնիսկ կռիւ՝ մեր մէջ գտնուող կեղեքիչներուն դէմ: Յարատեւ կռիւ, որպէսզի ամբողջանայ հայ ժողովուրդի դարաւոր երազը, որպէսզի հասնինք մեր նպատակին:

«յարատեւ կռիւ»

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

TO REACH OUR GOAL

1995 was a year filled with feelings of anger, revolt and disappointment concerning the anti-ARF propaganda carried out by the government of Armenia. This led to the imprisonment of many party members, and the shut down by the government of all the ARF newspapers in Armenia. Most importantly, the anti-ARF propaganda attempted to discredit the party in the eyes of the Armenian people and created doubts, concerning the ARF's ideology and activities in the Armenian Diaspora.

The idealistic Armenian youth was strongly disturbed by the events that occured in our Homeland. Many questions were asked: "Is the ARF's unique goal the seeking of power in the Homeland? Are the same values with which it was founded still entrenched in the ideology of the Party? Is its existence still necessary?".

At the end of this year, these temporary doubts have been dismissed. The Armenian Revolutionary Federation has proven to be loyal and fully committed to its goals which consist of serving our homeland and making all the necessary sacrifices.

Today more then ever we still have to struggle, in order to stop the injustice and the violations our country and people are submitted to. A long struggle that started in 1890 and that will continue in 1996.

DO YOU BELIEVE? DO YOU BELIEVE? DO YOU BELIEVE?

Do you believe in the establishment of a free, independent and united Armenia?

Do you believe that the boundaries of united Armenia must incorporate the territories awarded to Armenia by President Woodrow Wilson and the Treaty of Sevres signed by the Allies, Armenia and Turkey in 1920, as well as the regions of Nakhitchevan, Akhalkalak and Karabakh which are part of the historical homeland of Armenians from whom they were wrongfully taken?

Do you believe that the Armenian people, including those of the diaspora must be able to assemble in a united, free and independant Armenia?

Do you believe that the still unpunished crime of genocide perpetrated by the Ottoman empire against the Armenian people must be condemned and redressed by the return of the occupied territories and by the just reparation for losses to the Armenian people?

Do you believe that Armenia must be a democratic and socialist independant republic?

Do you believe that the basic laws of the republic of Armenia must be decided by the constitutional assembly of Armenia elected on the basis of universal, equal, direct, secret and proportional representation?

Do you believe in the complete freedom of thought, speech, creativity, press, publication, and other forms of expression, and of conscience, assembly, political and other organizations, strikes and movement?

Do you believe in employment of all citizens? In the inviolability of the individual, home, correspondence and other means of communication?

Do you believe in the separation of church from state and that religion is a matter of individual conscience?

Do you believe in broad administrative local autonomy?

Do you believe in the abolition of class privileges and the equality of all national minorites and religious communities?

Do you believe in equality of all citizens before the law and the right to a free and fair trial by independant courts and the right of trial by jury?

Do you belive in universal, compulsory and free elementary and secondary education as well as the possibility of free higher education and instruction in the mother tongue?

Do you believe in the universal right to introduce bills of law to legislative assemblies, and to initiate referenda when necessary?

Do you believe in the insurance of all citizens against old age, unemployment, accidents and sickness?

Well if you do believe in these principles, then you believe in everything the Armenian Revolutionary Federation believes in and fights for...

G.H.
Levon Shant
Chapter

Do you believe?

Հարցազրոյց Հարցազրոյց

105 Ամեակ
1890-1995

Հ.Յ.Դաշնակցութեան 105-ամեակին առթիւ «Արծիւ»ի խմբագրական կազմը պատրաստած էր հարցազրոյց մը, Մոնթրէալի մէջ գործող հայկական զանազան միութիւններու մաս կազմող անհատներու հետ:

Հարցումը որ ուղղուած էր անդամներուն, հետեւեալն է.

«Նկարագրէ ՀՅԴ-ն ի՞նչ է ըստ քեզի»:

Ստորեւ՝ հարցումին պատասխանները.

ՀՅԴ-ն հայութիւնը պաշտպանելու համար ստեղծուած միութիւն մըն է, որ կը փորձէ պայքարիլ մեզի համար: Նաեւ կը փորձէ աւելի լաւ պայմաններ ստեղծել հայութեան համար:

ԱՐԱ ՊԱՍՄԱՃԵԱՆ
Ս. Յակոբ ազգային երկ. վարժարան

Հայերը բաժնուած են երկու մասի՝ Դաշնակցութիւն եւ Ռամկավար կուսակցութիւն: Այս երկուքը ունին տարբեր եկեղեցիներ եւ միութիւններ՝ սակայն պէտք է միանան:

Դաշնակցութիւնը կ'օգնէ հայրենիքին՝ սակայն իր ըրածը բացառիկ բան մը չէ:

ԱԼԷՆ ՕՀԱՆՆԷՍԵԱՆ
Ս. Յակոբ ազգային երկ. վարժարան

«Կը հետապնդեն մեր հողային պահանջքները Թուրքիայէն»

ՀՅԴ-ն հայկական կազմակերպութիւն մըն է:

Մոնթրէալի մէջ այն կուսակցութիւնն է, որ հայ երիտասարդութիւնը քաջալերած է իր ինքնութիւնը պահելու:

Գիտեմ որ ան դարէ մը աւելի գոյութիւն ունի: Իր նպատակները կապուած են հայութեան գոյատեւման հետ եւ կը հետապնդեն մեր հողային պահանջքները Թուրքիայէն: Սփիւռքը պահած է դպրոցով, եկեղեցիով, մշակոյթով: Ղարաբաղի համար պայքարած է:

ՐԱՖՖԻ ՆԻՋԻՊԼԵԱՆ
Համազգայինի պարախումբ

ՀՅԴ-ն հայութեան գոյատեւման եւ Հայ Դատը հետապնդելու նուիրուած երաշխիքն է:
Հայ երիտասարդութիւնը համախմբած է իր շուրջ, եւ անոր տուած հայեցի դաստիարակութիւն:
Աշխարհիս հայութեան ձայնը լսելի դարձուցած է Հայ Դատի նկատմամբ:

ԷԼՕ ՕՀԱՆԵԱՆ
ՀՕՄ

ՀՅԴ-ն այն կուսակցութիւնն է, որ հայապահպանումի աշխատանքը կը տանի մեր ազգային կեանքէն ներս:

Հայ Դատի համար աշխատանք կը տանի, կուսակցական դաստիարակութիւն կու տայ եւ իր շրջանի քաղաքական կեանքին մասնակցելով՝ կը հետապնդէ իր գաղութին եւ նոյն միջոցին իր ազգին շահերը:

Հայրենիքէն ներս իր հովանաւորած միութիւններուն միջոցաւ, կը հետապնդէ վերոյիշեալ նպատակները:

ՄԱԿԻ ՏԷՐՏԷՐԵԱՆ
ՀՕՄ

ՀՅԴ-ն 100 տարիներէ աւելի գոյութիւն ունեցող կուսակցութիւն մըն է: Սկիզբը ծանօթ է իր տարած յեղափոխական աշխատանքով, իսկ Սփիւռքի մէջ հայկական գաղութներ կազմակերպելու գործով:

Սակայն կարելի չէ մոռնալ իր յարաբերութիւնները Խորհրդային Հայաստանի հետ, եւ անոր հետ կապուած եկեղեցիներուն բաժանումի հարցը:

Դաշնակցութեան վարած քաղաքականութիւնը տեւաբար եղած է լուսարձակի տակ: Միշտ քննադատութեան ենթակայ եղած է տարբեր հարցերու համար, ինչպէս՝ կաթողիկոսական ընտրութիւններ, ահաբեկչական գործունէութիւններ, եւ ներքին կուսակցական պայքարներ ղեկավարներու միջեւ:

Ներկայիս, կարծէք չյայտարարուած պատերազմ մը գոյութիւն ունի ՀՅԴ-ի եւ Հայաստանի նախագահին միջեւ: Կը կարծեմ որ երկուստեք, որոշ սխալներ գործեցին:

Վի·էն Սաղրեան ՌԱԿ

ՀՅԴ-ն կուսակցութիւն մըն է:

Սակայն կը կարծեմ որ գործնական կազմակերպութիւն մը չէ: Ծնունդը հիմնուած է երեք տարբեր գաղափարներու միախառնութեամբ: 1920-էն ի վեր ՀՅԴ-ն կուսակցութիւն չէ, այլ ազգասէր հայրենասէրներու հաւաքականութիւն մը:

Ըստ Դաշնակցութեան, հայ ժողովուրդին տէրը ինքն է: Սակայն իր շրջանակներուն մէջ տեղ չի տար չէզոք մարդոց:

Ազգային ճակատի մը վրայ մենատիրութիւնը լաւ չէ: Պէտք է որպէս մէկ ճակատ ներկայանալ օտարին դիմաց:

ՎԱՐԴԱՆ ՂԱՋԱՐԵԱՆ
ՌԱՖՖԻ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Հ.Յ.Դաշնակցութիւնը սփիւռքի ամենէն կարեւոր եւ տոկուն սիւնն է, որ կրցաւ յաջողութեամբ փոխանցել հայկական ոգին՝ հայ զաւակներուն, որոնք կ'ապրին օտար երկիրներու մէջ:

Դաշնակցութեան ամենէն կարեւոր եւ զօրաւոր գործերէն մէկը եղած է հայ մշակոյթը եւ հայ եկեղեցին պահել: Նաեւ տարբեր միութիւններու միջոցաւ կը փորձէ ամբողջացնել մեր ազգային պէտքերը:

Համոզուած եմ որ եթէ ՀՅԴ-ն որեւէ տեսակի թերութիւն ունի, այդ կու գայ մեզ ներկայացնող մարմիններուն կողմէ եւ ոչ թէ ընդհանուր կուսակցութենէն:

ՍԱԳՕ ՊԱՐՍՈՒՄԵԱՆ
ՀԿՄ

«Դաշնակցութիւնը մեծ դեր ունեցաւ սփիւռքի մէջ»

Հ.Յ.Դաշնակցութիւնը այն կազմակերպութիւնն է, որ մէկ գաղափարի շուրջ հաւաքեց տարբեր, իրարմէ անջատ յեղափոխական խմբակներ, որպէսզի ազգային ազատագրական պայքարը միացեալ ձեւով մղուի թշնամիին դէմ:

Դաշնակցութիւնը մեծ դեր ունեցաւ Սփիւռքի մէջ, մանաւանդ հայապահպանման գործին մէջ:

Դաշնակցութեան հետապնդած նպատակները անփոփոխ են, սակայն գործելակերպը կրնայ փոփոխութեան ենթարկուիլ, պայմաններու բերումով:

ԳԷՈՐԳ ԳԱՋԷՋԵԱՆ
ՀՅԴ ԳԵՄ

Ծայրայեղութիւն

Գիտեմ որ ՀՅԴ-ն շատ կարեւոր դեր ունեցաւ Ա. աշխարհամարտէն ետք, Հայաստանի Հանրապետութեան ստեղծման մէջ, որ grass-roots կազմակերպութիւն մըն է, ստեղծուած է ծայրայեղ յեղափոխական գաղափարներու վրայ հիմնուած, ինչպէս անունը կը նշէ: Կը կարծեմ որ Հայաստան համայնավարներուն յանձնելէ ետք, ՀՅԴ-ն մեծ դեր ունեցաւ Հայ Դատը հասարակական կարծիքին ներկայացնելու գործին մէջ: Կը կարծեմ որ մեծ դեր ունի Սփիւռքի հայապահպանման գործին մէջ, ուր կը նպաստէ դպրոցներու, եկեղեցիներու ստեղծման, եւ զօրաւոր հայ գաղութներու կազմակերպման գործին: Սակայն կը կարծեմ որ այս նուաճումները գունաւորուած են գաղութային կեանքը քաղաքականացնե-

⇨6

⇦5 լով: Սակայն նաեւ կը կարծեմ որ ինչ որ լաւ ըրած են հոն կը կենայ:

Չեմ հաւատար իր աշխատելու ձեւին: Հրամաններ տալ եւ հրամաններ առնել: Անձնական փորձառութեամբ, կը կարծեմ որ ՀՅԴ-ի հովանիին տակ գտնուող կեդրոններու մէջ դաստիարակուած երիտասարդներ չեն քաջալերուած բացմիտք ըլլալու, հայկական եւ միջազգային հարցերու նկատմամբ, ինչ որ կը նպաստէ ազգայնական անհատներու կազմակերպման, ինչ որ առողջ չէ եւ այսօր ՀՅԴ-ն անոր գինը կը վճարէ, տրուած ըլլալով որ Հայաստանի իշխանութիւններուն կողմէ մերժուած է:

Տրուած ըլլալով որ, կուսակցութիւնը յեղափոխական է, ան այլեւս յարմար չէ պետութեան մը ստեղծման գործին: Կը կարծեմ որ ՀՅԴ-ն չյաջողեցաւ կազմել պէտք եղած որակաւորcadreերը, բան մը, որ շատ կարեւոր է արդի հայկական պետութիւն մը ստեղծելու գործընթացքին մէջ:

Տրուած ըլլալով որ ՀՅԴ-ն ինքզինք շատ զօրաւոր կը զգար սփիւռքի մէջ, դժբախտաբար, ան ինքզինքին տուաւ Հայաստանը ղեկավարելու իրաւունքը: Կարծեց որ սիրով պիտի ընդունուի Հայաստանի ժողովուրդին կողմէ, սակայն հակառակը պատահեցաւ:

Կրնանք ՀՅԴ-ն բաղդատել ներկայ աջակողմեան-ազգայնական հրեաներու, որոնք կ'ուզեն իրենց պատմական հողերուն տիրել, ի գին խաղաղութեան, որքան ալ որ այդ հակառակ ըլլայ ներկայ պետութեան եւ շրջանի geographique facteurներուն: Շատ կը վախնամ ծայրայեղութեան հետեւանքներէն: Ինչպէս որ տեսանք Իսրայէլի մէջ:

McGill Ուսանող մը

Յեղափոխական

Կը կարծեմ որ ՀՅԴ-ն յեղափոխական կուսակցութիւն մըն է, որ երկար ատենէ ի վեր գոյութիւն ունի, եւ որ սփիւռքի մէջ զօրաւոր հիմք ունի: Կը կարծեմ որ ՀՅԴ օգնեց սփիւռքի կազմակերպական կառոյցներու ստեղծման, անկախ Հայաստանի պահպանման գործէն: Սփիւռքի մէջ, հայերը քով-քովի բերաւ եւ որոշ ազգային ինքնութիւն ներշնչեց Հայաստանէն դուրս ապրող հայերուն:

ՀՅԴ-ն կուսակցութիւն մըն է, որ կը հետեւի աւանդական օրէնքներու,բայց եւ այնպէս յեղափոխական է եւ կարգ մը գաղափարներ կրնան բախիլ այժմու քաղաքական գաղափարախօսութիւններու: ՀՅԴ-ն կը կեդրոնանայ Հայ Դատին վրայ (հողերու վերադարձ, եւլն...), սակայն այս ընելով, անոր ուշադրութիւնը կը վրիպի այժմու տնտեսական, քաղաքական եւ միջազգային կարեւոր հարցերէն:

Հակառակ որ ՀՅԴ-ի ներկայութիւնը շատ կարեւոր է թէ՛ Սփիւռքի, եւ թէ՛ Հայաստանի մէջ, ան այժմու քաղաքական միջավայրին մէջ երկիր մը կառավարելու ատակ չէ իմ կարծիքովս:

McGill Ուսանող մը

C'est un parti populaire.

Le parti Dachnak est un parti considéré plutôt de centre, social-démocrate. C'est le parti qui défend le mieux les interêts des arméniens de la Diaspora. Par exemple au Liban ce sont leurs candidats qui représentent régulièrement au parlement les quelques 100 000 citoyens arméniens répartis sur le territoire libanais. Cependant, il m'apparait que ses motivations sont plutôt d'ordre historique, comme la reconnaissance du génocide arménien, et il manque d'initiative par rapport aux problèmes actuels qui préocuppent de plus en plus la nation arménienne.

GERARD TABOURIAN
étudiant en médecine dentaire, Université de Montréal

"C'est un parti populaire"

Վերը արձանագրուած պատասխանները կարդալէ եւ վերլուծելէ ետք, ի յայտ եկաւ, որ տեղեկատուութեան մեծ պակաս մը կայ մեր երիտասարդութեան մօտ, բայց առանց անտեսելու կարգ մը ճիշդ եւ հիմնաւորուած խօսքերը, պէտք զգացի լուսաբանական գրութեամբ մը յստակացնել կարգ մը սխալ տեղեկութիւններ:

Մեր հարցումին պատասխանողները, եթէ երբեք կարդացած ըլլային Հ.Յ.Դ.-ի ծնունդին շարժառիթը եղող արտաքին թէ ներքին պատճառներուն եւ անոր յաջորդող 7-8 տարիներուն տիրող կացութեան մասին, եւ կամ եթէ «Արծիւ»-ի 1994 Նոյեմբերի թուին մէջ լոյս տեսած «Հ.Յ.Դ ԳԱՂԱՓԱՐԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ» վերնագրով, ընկ. Սարգիս Ձէյթլեան-ի ստորագրութիւնը կրող դասախօսութիւնը կարդային, վստահ որ իրենց պատասխանները տարբեր պիտի ըլլային: Ասոնք կ'ըսեմ, որովհետեւ իսկապէս մտահոգիչ երեւոյթի մը բնոյթը կը պարզեն կարգ մը պատասխանները:

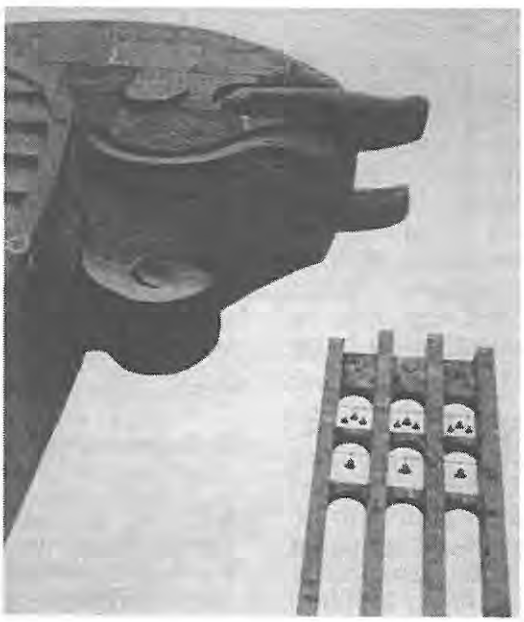

Յեղափոխական կուսակցութիւն

Այսպէս, 600 տարիներու ստրկութենէն հայ ժողովուրդը ձերբազատելու համար, նախ պէտք էր յեղափոխել անոր ստրուկի վախով լեցուած հոգեբանութիւնը ու ապա անոր կամաց-կամաց առաջնորդել ազգային ինքնորոշման իրաւունքի գաղափարին: Բայց այստեղ մեծ արգելքի մը առջեւ կը գտնուէին անոնք, որն էր թուրքերու եւ անոնց լծակներուն գինեալ ուժերուն հաստատած գերադասութիւնը, քաղաքական, տնտեսական եւ ընկերային անընդունելի կացութիւնը, որ միայն նոյնպէս զէնքով կը վերահաստատուէր: Այդ օրուան տիրող անընդունելի պայմանները պարտադրեցին Հ.Յ.Դաշնակցութեան որդեգրել յեղափոխական ոճը իբրեւ քաղաքականութիւն:

Արդե՞օք կարելի է Հ.Յ.Դ.-ի յեղափոխականութիւնը անուանել լոկ անգլուխ ըմբոստութիւն: Անշուշտ ոչ, որովհետեւ տիրող անարդար պայմանները փոխելու տրամաբանութիւնը կարելի չէ այդպէս անուանել, քանի շատ են օրինակները ուր կը փաստուի թէ հաւաքականութիւններ յաճախ կը դիմեն նոյն ձեւին: Ասոր համար է, որ Դաշնակցութիւնը պարտաւորուած էր զէնքի լեզուէն հասկցողներուն, զէնքով խօսիլ, մինչ այսօր զէնքը փոխարինած է քաղաքական տիալոկով, ուր հարցերը բանակցութիւններով կը լուծուին:

Պարտադրեալ սփիւռքին կազմութենէն ետք, պէտք էր սփիւռքի մէջ տարածուած հայութիւնը պահել հայ, եւ հայրենասիրութեամբ հարստացնել անոնց հոգիները: Այս առնչութեամբ առաջին օրէն, երբ իր 12-րդ ընդհանուր ժողովին (1933 ՓԱՐԻԶ) առնուած որոշումներէն առաջնորդուելով Հ.Յ.Դ.-ը կը ձեռնարկէր սփիւռքահայ կեանքը կազմակերպել, վերը յիշուած նպատակներուն համար, եւ առաւել նոյն ժողովին էր որ կ'որոշուէր Հայ Դատի անխոնջ հետապնդումը: Եւ այսօր տարիներ ետք անոր իրականացումը կը տեսնենք Հ.Յ.Դ. Հայ Դատի յանձնախումբերուն աշխարհատարած ցանցով, որ իր ազդու գործունէութեամբ Դաշնակցութեան յաջող իրագործումներէն մին է:

Ուրեմն ծայրայեղութիւն կարելի՞ է համարել Հ.Յ.Դ.-ի ազգայնականութեան ըմբռնումը:

Անշուշտ ոչ, որովհետեւ այդ օրերուն այս մեծ պարտականութիւնը, եթէ Հ.Յ.Դ.-ը չնախաձեռնէր, այսօր մեր սփիւռքահայութեան վիճակը միայն Աստուած գիտէ թէ ինչ պիտի ըլլար: Իր ազգային արժէքներուն գիտակցելով եւ անոր անբիծ պահպանումին համար գործելը, օտարամերժութիւն չէ, այլ մեր հպարտանքի առարկան հանդիսացող հզօր սփիւռքն է, իր ազգային եկեղեցական կառոյցէն մինչեւ դպրոցներն ու զանազան միութիւնները, որոնց կարեւոր բաժին մը վերապահուած է մեր նորանկախ հայրենիքի պետականութեան կերտման ու ամրապնդման գործին մէջ, եւ որուն համար արդէն տասնեակ տարիներ առաջ գործի լծուած էր: Այստեղ պէտք է աւելցնեմ հետեւեալը, որ միայն իր ազգային շահերը հետապնդող սերունդները կրնան իրենց ազգի արդար դատին նպաստ բերել, եւ այդ ալ միայն առողջ քաղաքականացած սերունդներն են որ կարողութիւնը ունին այս իրականացնելու: Հետեւաբար Հ.Յ.Դ.-ի ճամբով է որ սերունդներուն քաղաքականացումը կ'ըլլայ:

Արդեօք, Հ.Յ.Դ.-ի գաղափարական կեդրոնացման եւ գործի ապակեդրոնացեալ դրութեան մէջ կարելի է տեղ մը գտնել կամ ձեւով մը մատնանշել, **թէ հրահանգներ տալու եւ ստանալու անընմբռնելի, սխալ գործելակերպի մեքանիզմ մը գոյութիւն ո՞ւնի:** Հոս կ'ուզեմ բացատրութիւն մը տալ Հ.Յ.Դ.-եան որոշում առնելու եղանակի մասին, ապա զայն ինչպէս կ'ընկալեն ու գործի կը կոչեն ընկերները:

Որոշումները կը բխին անհատ ընկերներէ, եւ հանգրուանային վաւերացումներ ստանալով ու անցնելով շրջանային ժողովներէ կը հասնին ընդհանուր ժողովին: Իսկ ընդհանուր ժողովը իւրացնելով զանոնք, կը վերածէ կուսակցութեան ուղեցոյցին, գործադրուելու համար կուսակցութեան մարմիններու ու բոլոր ընկերներու կողմէ:

Ուրեմն դարձեալ հարց պիտի տամ թէ՝ ու՞ր է այն կէտը որ ցոյց կու տայ թէ հրահանգ տալու եւ ստանալու սիստեմով կը գործէ Հ.Յ.Դ.-ը ?

Այլեւս պարզ ու յստակ է, թէ ընկերները իրենք իրենց գործունէութեան ուղեցոյցը կը պատրաստեն, եւ Բիւրօ-ին կը մնայ հսկել անոնց իրագործումի ճիշդ ընթացքին վրայ: Աւելցնեմ նաեւ որ Հ.Յ.Դ.-եան 24.-րդ ընդհանուր ժողովը (1988 ՓՐԱՆՍԱ) կանոնագրային յաւելում մը որոշեց՝ որ ընկերներուն իրաւունք կու տայ կուսակցական մարմիններու որոշումները քննարկել կուսակցական ժողովներէն ներս միայն:

Տեղին է յիշել թէ՝ 5000 ընկեր-ընկերուհիներէ աւելի հաշուող Հ.Յ.Դ.-ի մայր հայրենիքի ընկերակազմը թիւով կը գերազանցէ մեր հայրենիքի այսօրուան իշխանութեան գլուխը գտնուող կուսակցութեան(ՀՀՇ) անդամներուն թիւը: Իսկ իր գործունէութեան «ժամանակաւոր» կասեցումի թուականին նախորդող ամիսներուն, ըստ Հայաստանի ուսումնասիրութիւններու հաստատութեան տեղեկագիրներուն՝ Հ.Յ.Դ.ը 1.5 անգամ աւելի ժողովրդականութիւն ունի քան Հ.Հ.Շ.ը, ինչ որ իշխանութեան մտահոգող պատճառներէն մէկն էր որ մղեց զայն վերը յիշուած որոշումն առնելու:

Հ.Յ.Դ.ը իշխանատե՞նչ է:

Ասոր մասին կարելի է մեկնաբանութիւն մը ընել: 1990 դեկտեմբերին ներկայացուցած հայրենիքի պետականութեան կերտման եւ ամրապնդման համար մշակուած բլադֆորմին ընդմէջէն, ուր յստակ կը բացատրուէր թէ առողջ հայկական հանրապետութիւնը կարելի է միայն համահայկական ուժերու ներդրումով կերտել, ուր հայրենիքի ղեկավարութիւնը կը կազմուի համահայկական կառավարութեամբ մը:

Հ.Յ.Դ.-ի գաղափարախօսութիւնը, ժամանակավրէպ կարելի՞ է համարել այն հիմնաւորումով թէ՝ իր հետապնդած նպատակները այս օրերուն չեն համապատասխաներ: Բայց արդե՞օք մեր պապենական հողերուն տէր կանգնիլը այդքան հինցած գաղափար մըն է, արդե՞օք Արցախը մայր հայրենիքին միացնելու գաղափարը պաշտպանելը հինցած գաղափար մըն է, որ չի համապատասխաներ շրջանի ներկայ աշխարհաքաղաքական կացութեան: Ի՞նչ է այսօր Արցախի վիճակը: Փաստօրէն Արցախը իբրեւ յաղթական կողմ կը մասնակցի Արցախեան հարցի բանակցութիւններուն: Հոս ո՞ւր էր Հ.Յ.Դ.-ի սխալը:

Մէկ ու կէս միլիոն անմեղ մեր նահատակներուն թափած արեան արդար հատուցում պահանջելը արդեօ՞ք սխալ եւ ժամանակավրէպ է, եւ եթէ այդպէս է ուրեմն Եւրոխորհրդարանի 1987 Յուլիս 17-ի առած որոշումը, ինչպէս նաեւ Ռուսիոյ պետական տումային (խորհրդարան), Իսրաէլի ու ուրիշ շատերու առած նման որոշումները ուր բառացիօրէն կը յիշուին հայկական ջարդերը իբրեւ կանխամտածուած ցեղասպանութիւն մը արդեօ՞ք անհիմն են: Պիտի շարունակուի այս յաղթական երթը այնքան ատեն որ արդարութիւն պահանջող ձայնը միշտ բարձր է, այնքան ատեն որ այս արդարութեան հաւատացող ուժեր կան: Իսկ որեւէ մէկ նահանջ կամ նոյնիսկ տեղբայլ ինքնաբերաբար մեր ազգը կը տանի ապազգայնութեան, ինչ որ բոլոր աղետներուն ամենավտանգաւորն ու կործանողն է: Իսկ որեւէ մէկ հայ որ կը հաւատայ թէ Հայ Դատի որեւէ մէկ մասը կարելի է ջնջել կամ փոխել, ինքնաբերաբար ան մաս կազմած կ'ըլլայ այն խմբակին որոնք կը տառապին հոգեկան սնանկութենէ, ինչ որ նոյնքան սարսափելի է:

Հ.Յ.Դ.ը եւ տնտեսական ծրագիրը

Գալով այն կարծիքին թէ Հ.Յ.Դ.-ը իր վարած քաղաքականութեան շնորհիւ օրին նպատակայարմար տնտեսական ծրագիրներ չէ մշակած, հոս մէկ բան կարելի է ըսել.- սփիւռքի մէջ օտար հողի վրայ որեւէ տնտեսական ծրագրի մը իրագործումը կարելի չէ գործադրել քանի ան վերջին հաշուով կը պատկանի այն երկրին ուր ան կառուցուած է: Սակայն ըստ գաղութներու պահանջքին ու կարողութեան, կուսակցութիւնը մշակած եւ իրագործած է շատ մը տնտեսական ծրագիրներ: Ունի հայ կեդրոնները աշխարհի տարածքին, ազգային կալուածներ գնելով կառուցած է տուներ անբաւարար եկամուտ ունեցող հայ ընտանիքներուն համար, եւ այս շարքը կ'երկարի... Պէտք է նաեւ յիշեցնել մոռցողներուն եւ ծանօթացնել չգիտցողներուն որ Հ.Յ.Դ.-ը իր հայրենիքի մէջ վերընձիւղումէն 3 ամիսներ ետքը կը ներկայացնէր հայրենիքի պետականութեան ամրապնդման համար մշակուած բլադֆորմը ուր յայն տեղ գրաւած էր տնտեսութեան առնչուող բաժինը:

Բայց ուրիշ կարեւոր երկու մատնանշումներ ալ կան, զորս պէտք է ընեմ: Հ.Յ.Դ.-ը կը հաւատայ, որ որեւէ տնտեսական ծրագիր կարելի չէ մշակել առանց ազգային շահերը մէկնակէտ ունենալու, օրինակ առնելով այսօրերու մեր հայրենիքի իշխանութեան պաշտպանած այդ սեղանիկներու քաղաքականութեան ընթացքին, մոռցած էին, թէ օր մը կարելի է նոյն այդ սեղանիկներուն վրայ գտնել մեր դարաւոր թշնամիին արտադրութիւնները, որ անոր տնտեսութեան կը ծառայէ ի վնաս հայ դատին: Իսկ այն ինչ որ կը վերաբերի հայ անհատի մասին, Հ.Յ.Դ.-ը այն գաղափարին կը հաւատայ թէ ՄԱՐԴՍ ԻՐ ՆՄԱՆԻՆ ԿՈՂՄԷ ՉՇԱՀԱԳՈՐԾՈՒԻՐ, քանի ասկէ դուրս որեւէ մէկ որոշում, որ զուրկ է ազգային մտածողութեան սկզբունքներէն, ուշ կամ կանուխ իր ժխտական հետեւանքը կ'ունենայ մեր ԱԶԳԱՅԻՆ ՇԱՀԵՐՈՒՆ վրայ:

Հ.Յ.Դ.-ը «տէրն ու տիրակա՞նն» է հայ ժողովուրդին:

ՀՅԴ-ը ծառան է հայ ժողովուրդին: Միեւնոյն ատեն, անցնող 70 տարիներու ընթացքին, սփիւռքեան իր յաջող գործունէութեան գինը շատ սուղ վճարած մեր կուսակցութիւնը, իր գործերուն բերումով ինքնաբերաբար տէրն ու տիրականը դարձաւ հայութեան, ինչ որ շատ անգամներ քննադատումի առարկայ կը դառնայ ժողովուրդին կողմէ: Հակառակ որ դրական քննադատութիւնը շինիչ է, այս չի նշանակեր, որ բոլոր այդ քննադատողները ճիշդ են, քանի այդ նոյն քննադատողները, ոչ թէ միայն քննադատումի այլ պախարակումի արժանի են, իրենց անգործունեայ եւ միշտ դիտող-խօսողի դիրքին համար:

****

Ի վերջոյ, հետադարձ ակնարկով մը,

⇨12

Monthly Chronology of Events

Compiled from Asbarez-On-Line

E-mail address: 76635,2505@Compuserve.com

1. **Turkey criticizes Russia on Kurdish parliament.**
2. **ARF never created clandestine structure, defendant asserts.**
3. **High-level US delegation arrives in Armenia.**
4. **US ban on Azeri aid drastically weakened.**
5. **Turkish paper says PKK moving operation to Armenia.**
6. **ARF 105th anniversary marked in Armenia.**
7. **Turkey to deploy troops along Armenian border.**
8. **Another OSCE delegation arrives in Stepanakert.**
9. **National Assembly passes Presidential citizenship law proposal.**
10. **Peace talks gridlocked as Azeris demand Shoushi and Lachin.**
11. **Justice Arabian to step down, help Armenia.**
12. **Armenian genocide discussed during Rwanda conference.**
13. **Pentagon to sell missiles to Turkey, despite warning.**
14. **ARF 105th anniversary celebrated in Karabakh.**
15. **2000 Turks protest Medzamor reopening.**

November 1, 1995

1. Turkey criticizes Russia on Kurdish parliament

Ankara (Reuter) - Turkey criticized Russia, Wednesday, for allowing a meeting of a Kurdish group that includes representatives of rebels fighting a separatist insurgency in Turkey and demanded it be stopped immediately.

"It is up to Russia to immediately heal the wound that has been inflicted on bilateral relations, "Foreign Ministry spokesman Omer Akbel told a news briefing.

"We now expect the meeting to be stopped."

Akbel said Turkey did not accept Russia's explanation that they allowed the meeting as it was originally billed as a scientific seminar and not a political gathering.

November 2, 1995

2. ARF never created clandestine structure, defendant asserts.

Yerevan (Noyan Tapan) - At Thursday's session of the alleged "Dro" group trial defendant Gegham Manoukian stated that the ARF never created a clandestine structure.

Manoukian said that he and defendant Arsen Ardzruni, in October 1992, had proposed the creation of a news and information gathering section called "Dro" but that plan had never been adopted by the Armenian Revolutionary Federation.

November 2, 1995

3. High level US delegation arrives in Armenia

Yerevan (Itar-Tass) - Special Advisor to the United States Secretary of State and Chief Coordinator of US aid to CIS countries James Collins arrived in Yerevan, on Thursday, for talks with Armenian leaders. Collins is accompanied by 30 officials of the White House, State Department and the US Defense Ministry.

November 3, 1995

4. US ban on Azeri aid drastically weakened.

Washington - Both houses of Congress, this week, approved compromise versions of the fiscal year 1996 foreign aid bill, including an $85 million earmark for Armenia, a 25 percent reduction in economic aid to Turkey, the Humanitarian Aid Corridor Act, as well as a provision severely weakening the three year-old ban on US aid to Azerbaijan, reported the Armenian National Committee of America.

November 3, 1995

5. Turkish paper says PKK moving operation to Armenia.

Istanbul (Marmara) - Turkish Zaman newspaper writer Bairman Atala claimed in an article appearing on Saturday that Kurdistan Workers' Party (PKK) leader Abdullah Ocalan is preparing to move headquarters to Armenia and move the PKK center of operations there. The only citation or source noted by Atala were "various news sources."

The report came despite the fact that Armenia's authorities have on several occasions refuted such claims and recently turned over two PKK operatives arrested in Armenia to Turkey.

Atala claims in his article that Ocalan will be moving his forces to the city of Sevan in Armenia.

November 6, 1995

6. ARF 105th anniversary marked in Armenia.

Yerevan - The 105th anniversary of the Armenian Revolutionary Federation Dashnaktsutiune, whose activities were banned last year through a presidential decree, was celebrated Friday at the larger auditorium of Yerevan Cinema House, at whish ARF Bureau members, editors of shut-down ARF-affiliated publications, representatives of other opposition parties and throngs of people were present.

November 7, 1995

7. Turkey to deploy troops along Armenian border.

Ankara - Turkey may increase its force deployment along its borders with

Azerbaijan (Nakhichevan), Georgia, and Armenia, unless Russia reduces its forces in Transcaucasus by November 17, in line with the 1990 treaty on Conventional Forces in Europe, according to an unnamed senior official cited by the Turkish daily Milliyet. Turkey would be forced to introduce new security measures if Russia insisted on breaching the CFE treaty in that region, the official said. If NATO allies bow to Russian demands, Ankara may withdraw from the CFE agreement and stop observing its force restrictions, the official implied to Milliyet.

November 8, 1995

8. Another OSCE delegation arrives in Stepanakert.

Stepanakert (ANIS) - A military delegation representing the chairman of the Organization for Security and Cooperation in Europe, headed by Austrian diplomat Norbert Badian and including representatives of Great Britain and Belarus, arrived in Stepanakert, Wednesday.

The delegation met with Nagorno-Karabakh Republic's foreign minister Arkady Ghoukassian and defense minister Samvel Babayan, reported the Karabakh foreign ministry.

November 8, 1995

9. National assembly passes presidential citizenship law proposal.

Yerevan (Noyan Tapan) - Armenia's National Assembly, Tuesday, ratified President Levon Ter-Petrosyan's proposed changes to Armenia's Citizenship Law, which, among other things, recognizes as citizen of Armenia those "citizens of the former Armenian SSR who are Armenians by nationality, and who had been residing abroad before 21, 1991, had not acquired any other citizenship and had been registered at the Consulate-General of Armenia before the current law took effect."

The National Assembly also supported the President's proposals stating that Armenian citizenship will be denied to those persons, who by their activities endager the state and public security, public order, health and morals, and rights and freedoms of other persons.

November 13, 1995

10. Peace talks grodlocked as Azeris demand Shoushi and Lachin.

Moscow (Combined Sources) - Karabakh Foregn M inister Arkady Ghukassian said, Monday, that at recent talks on the Karabakh conflict mediated by Co-Chairmen of the Organization for Security and Cooperation in Europe's Minsk Group Heikki Talvitie (Finland) and Valentin Lozinsky (Russia) the sides to the conflict were not able to resolve pressing issues related to lasting peace in the region.

The negotiations were closed to the press, however, it was reported that the scenario of the negotiations remained inchanged with the Azeri side continuing to demand over Shoushi and Lachin.

November 14, 1995

11. Justice Arabian to step down, help Armenia.

Glendale - California Supreme Court Justice Armand Arabian announced his decision to resign Monday, to become a private arbitrator and devote his time helping rebuild Armenia's justice system, reported the Los Angeles Times, Tuesday.

Calling his decision "tortuous," Arabian told Times, " I think I'd like to wake up one morning and a small a different rose."

Arabian, whose grandfather and uncle were victims of the Armenian Genocide, told the Times that he wanted to help Armenia rebuild its legal system. He added that he hoped either to work on behalf of legal education in Armenia or teach there, the Times reported.

November 21, 1995

12. Armenian Genocide discussed during Rwanda Conference.

The Armenian Genocide of 1915 was one of the topics discussed at an international conference on genocides held earlier this month in Kigaly, Rwanda, the site of the latest genocide of the 20th century, perpetrated by the Zulu tribe against the native Tutsis in April 1994.

The Rwandan presidential office, in cooperation with several international organizations, sponsered and organized this symposium from Nov. 1 to 5, to address the effects and ramifications of genocide, under the heading of "Impunity and Accountability for Genocide."

November 22, 1995

13. Pentagon to sell missiles to Turkey, despite warning.

Washington(Reuter)- The US Defense Departement is set to announce the sale of 120 Arny Tactical Missile Systems (ATACMS) to Turkey for $88 million, on Monday, an international human rights group said, Tuesday ongoing conflict with its Kurdish minority and the Kurdistan Workers Party (PKK).

"It is unconscianable for the US to offer such a high profile weapons system to Turkey in light of its ongoing record of systematic human rights abuses and violations of the laws of war in its conflict with Kurds," said Stephen Goose, director of the Human Rights Watch Arms Project.

November 28, 1995

14. ARF 105th Anniversary Celebrated in Karabakh.

Stepanakert(ANIS)- The 105th anniversary of the Armenian Revolutionary Federation-Dashnaktsutiune's founding was marked at the Nigol Touman Center in Stepanakert, Saturday.

The commemorative event was attended by members of the ARF Committee at Large of Karabakh, members of ARF chapter executives, party field workers and guests.

⇨12

Գոնգորտիա ASA

Հիմնուած 1966-ին, CASA-ն կարեւոր տեղ կը գրաւէ Գոնգորտիա համալսարանի ուսանողական կեանքին մէջ: Ան non-discriminatory միութիւն մըն է եւ ոչ մէկ քաղաքական կազմակերպութեան կապուած է, ինչպէս կը հաստատէ կանոնագիրը, որ նաեւ կը նշէ նպատակները: Զօրացնել կապը հայ ուսանողներու եւ Գոնգորտիա համալսարանին միջեւ, նպաստել Գոնգորտիայի հայ ուսանողներուն, ինչպէս նաեւ անդամներուն եւ օտար հասարակութեան ներկայացնել հայ մշակութային ժառանգներն ու հայ ժողովուրդին վերաբերող հարցեր:

Concordia UNIVERSITY

Գոնգորտիա համալսարանը յաճախող որեւէ հայ ուսանող իրաւունք ունի լիիրաւ կերպով մաս կազմելու միութեան, որ նաեւ բաց է բոլոր ուսանողներուն, associate member տիտղոսով:

CASA-ն կը տանի իսկապէս գործունեայ աշխատանք: Տարեկան հերթականութեամբ, ան կը կազմակերպէ հետեւեալ ձեռնարկները.

-2-3 օր տեւող ներկայացում մը, հայկական մշակոյթին վերաբերեալ:

-Wine and cheese խրախճանք մը, ուր անդամները իրար ծանօթանալու առիթը կ'ունենան:

-Disco, Bowling night.

-Կէս դաստիարակչական, կէս ընկերային Getaway-ներ, ընդհանրապէս Lacolle շրջանին մէջ, որոնց ընթացքին զանազան նիւթերու մասին վիճաբանական ասուլիսներ տեղի կ'ունենան:

-Ամավերջին, աւարտականներու ի պատիւ խրախճանք:

-Վերջապէս, ամառը 10 օր տեւող բանակում արշաւ մը:

Այս տարեկան ձեռնարկներէն անկախ CASA-ն կազմակերպած է բազմաթիւ ուրիշներ, որոնցմէ յիշենք փրոֆ. Ռիչըրտ Յովհաննէսեանի դասախօսութիւնը, գանատահայ բեմադրիչ Ատոմ էկոյեանի հետ զրոյցը: CASA-ն նաեւ կը հրատարակէ ամսաթերթ մը՝ The Tert անունով, որ ուսանողներուն կը փոխանցէ ընդհանուր տեղեկութիւններ միութեան մասին, ինչպէս նաեւ տեղ կու տայ զանազան տեսակի յօդուածներու:

Աւելին, CASA-ն իր մասնակցութիւնը բերած է Եղեռնի 80-ամեակի տարեդարձի կազմակերպական գործերուն:

Իր այս բոլոր իրագործումներուն համար, 1994-95 տարեշրջանին, միութիւնը խլեց I/EAC*-ին շնորհած 4 մրցանակներէն երկուքը:

Կը ճանչցուէր որպէս Գոնգորտիա համալսարանի ուսանողական միութիւններէն ամենագործունեան եւ ամենանուիրուածը:

**I/EAC: 16 ուրիշ ուսանողական միութիւններու կողքին, CASA-ն ալ մաս կը կազմէ այս խորհուրդին:*

CRITIC'S CORNER

Toy Story

Այս ֆիլմը մինակս դիտեցի, որովհետեւ մէկը չեր ուզեր կոր դիտել: Անշուշտ գիտէք որ Computer animated film մըն է: Նիւթը երկու խաղալիքներ են, որոնք իրենց տիրոջ թիւ 1 խաղալիքը ըլլալու համար, իրարու դէմ կը պայքարին՝ եւ այս բոլորը Film ին հարստութիւնն է: Խենթանալիք ծայներ եւ գոյներ կան: Մէկ խօսքով միայն պզտիկներու համար չէ, շատ անգամներ ես մինակս բարձրաձայն խնդացի:

Շատ հաճելի գտայ այս ֆիլմը, նոյնպէս "entertaining" կը գտնեմ այն ֆիլմերը որոնք մարդկային կեանքէն դէպքեր կ'առնեն, եւ խաղալիքներու կամ կենդանիներու աշխարհին մէջ կը ներկայացնեն: Եթէ տարբեր genre film-եր կը սիրէք, գացէք եւ այս ֆիլմը տեսէք:

"Not Rated"

"I cannot compare with anything else"

Money Train

Չեմ գիտեր ինչպէս սկսիմ: Այս Film-ը բարեկամիս հետ տեսայ: Չի տեսած արդեն ինձի կ'ըսէին թէ Film-ին action-ը չի կենար, եւ ես ալ հաւատալով գացի: Այս ֆիլմին մէջ ունէինք «Woody Harreleon» եւ «Weeley Snipee» երկու անձեր որոնք միասին գործակցած են ասկէ առաջ (եթէ լաւ կը յիշէք «White man can't jump»): Ես կը ապասէի անդադար action, բայց կրնամ ըսել հանգիստ առաջին 50 վայրկեանները տրամադրուած էին ընտանեկան կապերու կարեւորութեան եւ արժէքները շեշտուած էին: Մոռցայ ըսելու թէ Woody-ին եւ Weeley-ին խորթ եղբայրներ են: Money train ըսելով կը գտնուէինք New York-ի մէջ եւ անոր հռչակաւոր Subway Station-ներուն մէջ, եւ անոր համար ալ ֆիլմը շատ լուսաւոր չէ: Film-ին մէջ նաեւ կը գտնենք գեղեցիկ Latin-American մը, որու անունը դժբախտաբար չեմ յիշեր:

Այս ֆիլմը ոչ իմ եւ ոչ ալ բարեկամիս սպասածը եղաւ:

5 Stare on 10

Golden Eye

Կարծեմ թէ «James Bond»-ի director-

⇨17

How Happiness is Defined by Utilitarians

Those who have studied or know just a little about utilitarianism would agree that the names of Jeremy Bentham and John Stuart Mill are the first to be recalled. Despite the fact that utilitarianism is a common study in humanities and philosophy, not everyone comes to terms with what these father figures have to say.

Jeremy Bentham was born in 1748 and was a prominent english lawyer. He has written several books about law, legislation, liberty and was recognized as a reformer, John Stuart Mill was born in 1806, he received his education under his father's wing and introduced new features in utilitarianism.

Utilitarians believe that everyone has the right to lead their life as they wish if it will bring them happiness. Pleasure may be divided into four distinguishable categories such as the physical, the political, the moral and the religious. As we know, each person is different and has a unique personality as well as various interests. As a result, one might put in greatest effort in satisfying the prefered type in order to achieve the greatest happiness.

For instance, one might find spiritual fulfillment by following their religious faith and define it as happiness because it brings them pleasure.

Happiness is the only thing that is desirable. All human beings desire nothing else but happiness. If someone desires something besides happiness this can be explained by the fact that they must find pleasure in it.

Utilitarianism recognizes that The Greatest Happiness Principle is the foundation of morals. They believe that every action should be considered right as long as it promises to generate happiness for the person. According to utilitarian thought, one must avoid being concerned about creating happiness for the world or even society at large through their good actions. Because it is the individual who presents a greater importance and good actions are intended for the benefit of the individual. Generalizing happiness on a larger scale can be accepted only in exceptional cases. It is favorable to keep happiness in the interest of every persons.

The Greatest Happiness Principle is simply a group of words. Some people might agree that every person should be equally happy because everyone is equal. Everyone in their lifetime is entitled to understand and experience happiness. On the other hand, limitations and opportunities to which people encounter in life are different.

Utilitarians attempt to define quality in pleasure or measure whether one pleasure has more importance from another. They do so by pointing out that previous experience in a pleasure would lead a person to select that pleasure in a different circumstance. A pleasure that is superior to another is worth going through tremendous difficulty in order to enjoy it.

Quality in superiority is much more desirable than quantity, something that is abondant yet less satisfactory.

Happiness has a great degree of influence upon a person and can justify their behavior.

Is pain worth experiencing to reach a reach a certain desired pleasure? The feelings and judgment of the person which result from their intelligence will help them make that decision. Instinctively, people are more likely to persue their own personal interests and go to certain extents in order to find happiness. Rather than to display excitement towards their friends' and neighbours' interests.

Finally, it is obvious to everyone, that is impossible to find true happiness and to be able to keep it infinitely.

NATALIE FAX
Pegor Ashod Chapter

⇦8 105 երկա՛ր տարիներու աշխատանքով լեցուն Հ.Յ.Դաշնակցութեան պատմութեան մէջ, այո՝ պիտի տեսնենք կարգ մը սխալներ, սակայն այդ չի նշանակեր, թէ ինք անգործունեայ կուսակցութիւն մըն է, քանի միայն չգործողներն են որ չեն սխալիր:

Իր ժողովուրդի տառապանքէն ծնունդ առած, անոր իղձերուն փափաքներուն իսկապէս գոհացում տուող եւ անշուշտ որեւէ յատուկ մէկ դասակարգի կամ խմբաւորումի շահերը միայն չհետապնդելը ինքնաբերաբար զինք վերածեց հզօր ժողովրդային կուսակցութեան մը: Հակառակ անոր որ շատ մը փորձութիւններ անցուցած է, ներազգային թէ միջազգային ճակատներու վրայ, սակայն միշտ ալ նոյնպէս, եւ աւելի զօրաւոր դուրս եկած է ան:

Մնացեալը ձեր դատողութեան կը ձգեմ . . . :

Շանթ ժամկոչեան
Բեկոր Աշոտ Մասնաճիւղ

⇦10 *November 29, 1995*

15. 2000 Turks protest Medzamor reopening.

YEREVAN (Noyan Tapan)- The Istanbul based Marmara Armenian Daily recently reported some 2000 people participated in a demonstration in Erzerum (the Armenian Garin), protesting the reactivation of the Medzamor Armenian nuclear power plant.

Protest organizers also called on international organizations to ban the reactivation of the facility and held a conference in the same city focusing on issues of nuclear safety.

Accusation injuste

La presse américaine accuse très souvent le Québec d'intolérence envers la minorité anglophone, tout en ignorant les restrictions imposées a l'usage de l'espagnol par certains Etats américains. Pour bien saisir la situation, il faut examiner les deux cotés de la monnaie.

Avant tout, il faut souligner que les anglophones jouissent des droits constitutionnels qui les protégent, surtout dans le domaine de la justice et de l'enseignement. De plus, ils possèdent un avantage duquel peu de minorités peuvent profiter. Plus le Québec adopte des lois pour protéger le francais, plus les anglophones hors Quebec se manifestent pour défendre les droits de la minorité anglo-québécoise. Donc, les francophones ne pourront jamais adopter des politiques qui rendront le Québec totalement et uniquement francophone.

Les anglo-québécois ont aussi droit aux mêmes services sociaux que les francophones (loi sur la santé et services sociaux: loi 142). Notons enfin que les lois linguistiques quebécoises n'ont enlevé aucun droit a la minorité anglophone. Les anglo-québécois ont conservé leur dominance sur les ondes et la télévision. Sur le plan du travail, du commerce et des affaires, les anglophones continuent à se faire servir dans leur langue a peu près n'importe où dans la région de Montréal.

En ce qui a trait aux revenus, un anglophone au Québéc continue de bénéficier d'un revenu total plus élévé que celui d'un francophone.

Soulignons anfin que l'anglais n'a toujours pas perdu sa puissance d'attraction tant auprès des allophones que des francophones.

Passons maintenant à la situation des hispanophones aux États-Unis. La concentration des hispanophones américains se trouve surtout en Floride et en Californie.

Premièrement, la Floride, possède une loi contre le bilinguisme depuis 1980. Elle interdit l'emploi de fonds publics dans le but de faire usage de toute autre langue que l'anglais et de promouvoir toute culture autre que celle des Etats-Unis.

En Californie, la langue officielle demeure l'anglais. En ce sens, de nombreuses lois ont été adoptées afin d'exclure toutes les autres langues. L'anglais doit rester la premiere langue et rien ne doit nuire à cela. Les fonds publics ne doivent jamais servir a promouvoir une langue autre que l'anglais.

En comparant les deux situations, nous constatons que la situation des hispanophones aux Etats-Unis est pire que la situation des anglo-québécois, et cela doublement. Les droits linguistiques et sociaux des anglo-québécois surpassent de beaucoup ceux des hispanophones. Les Etats que nous avons étudiés excluent de facon evidente les langues autres que l'anglais, contrairement au Québéc ou les langues minoritaires sont tolérées.

Donc, la presse américaine doit avant tout bien regarder son pays dans le miroir avant d'accuser le Québéc d'intolérance envers la minorité anglophone.

SONIA PARSEGHIAN
Chapitre Levon Shant

Armenian moviemaking in America

How to define Armenian moviemaking? If it has to be only movies made in Armenian by Armenians, then the repertoire of Armenian films is quite limited. But if we decide to consider every Armenian director or producer who has ever worked in the movie industry, then Armenian moviemaking plays a significant part on the international scene.

Since the beginning of the 80's, Armenians are making a noticeable appearance in cinematography. Some names come immediatly to mind (Rouben Mamoulian, Alec Keshishian), but there are many other directions unknown to us, and whose contribution to the evolution of Armenian filmmaking in North-America is essential. We will cover in this issue the works of Atom Egoyan and in the next issue (January), those of as less famous director, Ara Madzounian.

Atom Egoyan is born in Cairo in 1960. His parents have come to Canada to settle first in Victoria (British Colombia) and then in Toronto (Ontario). During his years as a student, he starts writing plays. One of his plays, External Affairs, even opens in New York. His first film, Howard in Particular, in 1979 is followed by a couple of short films (Peep Show and Open House). He directs and produces his first feature film in 1984 (Next of Kin) and is critically acclaimed at the Mannfeim film festival. His second feature film, Family Viewing, is presented in many film festivals including the ones in Toronto, Locarno and Berlin and gets him many international awards.

The following two movies (Speaking Parts and the Adjuster) are selected at the

⇨14

Մշակոյթ

Յեղափոխական երգերը պայքարող ժողովուրդներու առօրեայէն ծնած բանաստեղծութիւններ են, շատ անգամ հիւսուած ռազմաճակատներու փամփուշտներու տարափին տակ, վիրաւոր ընկերներու հոգեվարքի ատեն «գացէք ընկերներ դուք գացէք բարով»: Նոյնիսկ թանկագին ընկերներէ բաժանումի պահուն «ձգէք զիս այստեղ ծածկեցէք խոտով»: Այս երգերը սերունդէ սերունդ փոխանցուող սոսկ մշակոյթ եւ արուեստ չեն, այլ նահատակներու պատգամ վրէժ ու յաղթանակ շեփորող՝ կնդրուկ իրենց յիշատակին: Այդ երգերով է որ հայ աշուղներ անմահացուցած են Գէորգ Զաւուշներ, Աղբիւր Սերոբներ, պանք Օթոմաններ, ու անբակտելի կապը եղած ըմբոստութեան ու ազատատենչութեան:

Ախ, երբ պիտի լեռներիցդ
Վեր բռնցքուի ձեռքերն հայոց

Երգը ինքնին լաւագոյն զարթօնք էր ահազանգի ուժգնութեամբ, պայքարի պատգամ զանգահարող. Հայ ֆետայիին ըմբոստութեան «դրօշը ծածանեց ընդդէմ բռնակալութեան», իսկ հայ գեղջուկը իր բարբառով անմահութեան նարօտը հիւսեց անոնց լուսանանչ նակատին. Հայ երգին հետ առընթեր, մեր մտքերէն պիտի տողանցեն յեղափոխական դէմքեր, դէպքեր, դրուագներ, որոնց հետ մենք, ինչու չէ դուք ու գալիք սերունդներ պիտի թրծուին ազատութեան տեսլականով: Յեղափոխական երգեր երգուեցան դպրոցական տարիներու, ցոյցերու, ձեռնարկներու, նոյնիսկ խնճոյքի փառահեղ սեղաններու վրայ, բայց մանաւանդ եօթանասուն երկար տարիներ երգուեցան հայրենիքի մէջ, հակառակ ամէն տեսակի սադրանքներու: Նոյն այդ երգերը աթոմական ուժգնութեամբ բռունցք դարձած պայթեցան կոուածաղիկ դարձած Արցախի ռազմաճակատներուն, աւազապարկերու ու մարտկոցներու ետին ջան ֆիտայու ազատատենչ ամպրոգոն ձայնով: Նոյն այդ մարտադաշտին վրայ հայ մայրը իր զաւակը օրհնեց ֆետայիի ֆայլերգով, նախքան անոր մարտադաշտ ուղղուիլը, ազատութեան բագինի բոցերուն մատաղ ըլլալու: Ու այսօր, Լիզպոնի նահատակ Սարգիս Արրահամեանի խօսքը վերյիշելով՝ «սիրելի մայրս ես նորէն կ'երթամ», կը խոնարհինք բոլոր նահատակներուն շիրիմին առջեւ ու յեղափոխական մշակոյթն ու երգը խունկ իրենց յիշատակին ու նախընծան մեր պայքարին:

ՇԱՆԹ ՂԱԶԱՐԵԱՆ
Սիմոն Զաւարեան Մասնաճիւղ
Մայիս 1994

⇦13

"Quinzaine des realisateurs" during Cannes' film festival. In 1992 he directs and produces Calendar his only movie that links him to his Armenian origins.

Atom Egoyan has his own specific style. His movies have always an erotic side (Family Viewing, Speaking Parts, The Adjuster, Calendar and Exotica), and the camera is often use for "voyeuristic" purposes.

Besides receiving an award at the Toronto film festival and the "prix de la critique" in Cannes, Exotica was the big winner at last year's Canadian Academy Awards.

Atom Egoyan is presently in Hollywood where he's working on his next film.

S.D.K.
Levon Shant Chapter

Դասպիտարակչական

Ֆետային՝ աշակերտ եւ ուսուցիչ

Հայ յեղափոխական դաշնակցութեան նպատակն էր թրքական բռնատիրութեան տակ գերի դարձած ու տառապող հայ ժողովուրդին մէջ արթնցնել ազգային արժանապատուութիւնը: Ան միջոցներ կը ստեղծէր որ ժողովուրդը միտքով եւ հոգիով պատրաստուի եւ կազմակերպուի, մինչեւ որ հասնի համաժողովրդային ընդհանուր ապստամբութեան օրը:

Դաշնակցական ֆետային եւ գործիչը կը մտնէին ժողովուրդին մէջ: Անոնք, մէկ կողմէն, զէնքով կը պաշտպանէին ժողովուրդը թուրքին եւ քիւրտին դէմ, միւս կողմէն իրենց անձնական օրինակով եւ խօսքով, ժողովուրդը կը դաստիարակէին: Անոնք ուսուցիչներ էին:

Բայց, Հայ յեղափոխական դաշնակցութիւնը հասկցած էր որ 600 տարուան արդիւնք եղող ստրկամտութիւնը հայ ժողովուրդին մէջէն վերցնելու համար, պէտք էր նախ մօտէն ծանօթանալ ժողովուրդին, յարգել անոր սովորութիւնները, ապրիլ անոր նման հաւասարէ հաւասար, որպէսզի սխալ քայլերով չվնասուի հայութիւնը եւ կազմակերպութիւնը: Անոնք աշակերտներ էին:

Դաշնակցական Ֆէտայի Սմբատ

Դաշնակցութիւնը գիտէր որ թշնամիին դէմ ուղղակի պայքարի կողքին, անհրաժեշտ է նաեւ որ ճանչնաս քու ժողովուրդդ եւ ընդունիս անոր կեանքի իրական պայմանները, որպէսզի քու օրինակովդ եւ գործովդ փոխես անոր վիճակը եւ ժողովուրդը տանիս դէպի ազգային ազատագրութիւն:

Հայ ժողովուրդին համար աւանդական սովորութիւն էր ամէն ձեւով յարգել ճամբայէն անցնող յոգնած հիւրը: Հայ գիւղացիին տունը եւ սեղանը բաց էին անցորդին առջեւ: Հետեւաբար, ֆետային պէտք էր որ յարգէր այդ ազնուական սովորութիւնը, որ երկու հազար տարուան պատմութիւն ունէր:

Ֆետային, որ մէկ գիւղը կամ տունը որ իջնէր, անպայման կը հիւրասիրուէր: տանտէրը կը լուար անոր հագուստները, կը կարկտէր պատռուած տեղերը եւ հաց կու տար: Եթէ տանտէրը նիւթապէս չկարենար այս ամէնը ընել, գիւղը իրեն օգնութեան կը հասնէր: Այսպէս, ֆետային կը հանգստանար եւ կ'ուտէր հայ գիւղացիին մօտ:

Բայց, դաշնակցականը ունէր գաղափարական եւ բարոյական իր սկզբունքները, որ կ'ըսէին՝

1.- Ֆետային պէտք է ուտէր այն ինչ որ իրեն կը հրամցնէին. ան գիւղացիէն աւելի լաւ պիտի չապրէր:

2.- Ֆետային ստեղծուած էր խեղճին համար: Ան պիտի իջնէր աղքատ գիւղացիին տունը եւ ուտէր անոր միակ ունեցածը՝ չոր կըլկըլը: Ֆետային տանջուածին համար էր. ուրեմն զրկանքի ենթարկուելով, ան պիտի փաստէր իր ֆետայութիւնը:

Այն ֆետային, որ գիւղացիին կը պարտադրէր իրեն համար մասնաւոր կերակուր պատրաստել, ֆետայի չէր, այլ աւազակ: Ան կը պատժուէր գնդակահարութեամբ, աքսորով կամ զինաթափ ըլլալով:

Այս ձեւով, ֆետային կ'ապրէր իբրեւ ժողովուրդի հարազատ զաւակը եւ հաւասար ամենէն խեղճ հայուն: Իր օրինակով, ան ժողովուրդը կը վարժեցնէր զոհաբերութեան, կարգապահութեան եւ իրարօգնութեան:

Այս կեանքը անշուշտ որ հաճելի չէր: Երբեմն կարգ մը ֆետայիներ կը մտածէին թէ անկախ ըլլալու եւ իրենց ուզածին պէս ապրելու համար, պէտք էր ամէն ինչ գնել իրենց դրամով:

Զաւէնը Ղարաբաղէն իբրեւ գործիչ Մուշ եկած անձնազոհ եւ գաղափարական երիտասարդ մըն էր: Բայց ան կը բողոքէր.

«Եղբայր, այս կըլկըլը ծիուն առջեւ նետես չ'ուտեր, չեմ կրնար ուտել, պիտի ճաթիմ»: Փորձառու ֆետայիները վրան կը խնդային ու կ'ըսէին. «կը կակուղնաս կ'ուտես»:

Օր մը, Ալիջան գիւղին մէջ, Զաւէն կը տկարանայ եւ դրամ տալով, ցորենի հաց կը գնէ: Գիւղացի Յարութը դրամը կ'առնէ, հացը կը բերէ, բայց գիւղին մէջ ամէն կողմէ դժգոհութեան եւ բողոքի ձայներ կը բարձրանան. «Մեր հիւրասիրութեան վրան կը խնդայ, մեզի կարեւորութիւն չի տար, մեր վիճակը չ'ուզեր բաժնել» կ'ըսեն գիւղացիները եւ երկու ոսկին կը բերեն կը նետեն ֆետայիներու պետին՝ Ռուբէնի առջեւ:

Ռուբէն գիւղացիներուն կը բացատրէ թէ Զաւէն նոր եկած է Երկիր եւ սովորութիւններուն ծանօթ չէ, իսկ Զաւէնէն կը պահանջէ իր ունեցած ամբողջ դրամը: Զաւէն անմիջապէս կը յանձնէ իր ունեցածը, որ կը բաժնեն գիւղի մարտական խումբին փամփուշտ գնելու համար:

Գրպանը պարապ՝ անուշիկ Զաւէնը կ'ըսէ. «Այս փորձանքէն ալ ազատուեցայ. զարմանալի է, չտեսնուած բան է որ տեղ կայ ուր դրամը փորձանք կը բերէ»:

***

Դերենիկը, Կովկասէն աշխատելու եւ զոհուելու համար Երկիր եկած կարող ընկեր մըն էր: օր մը, Պաղլու գիւղը կ'երթայ: Գիւղին մօտ կար ծառ մը, որ գիւղացիները կը պաշտէին իբրեւ «Սուրբ ծառ»:

Դերենիկ, ծառին քովէն անցած ատեն, կը տեսնէ որ իր հետ քալող գիւղացիները գլխարկնին կը վերցնեն եւ խաչ կը հանեն: Այդ վայրկեանին, թռչուն մը կը թառի ծառին վրայ, Դերենիկ կ'ըսէ. «Տեսէք, ձեր սուրբ ծառին թառած է». հրացանը կը կրակէ եւ վար կը գլորէ թռչունը:

Այս անմեղ արարքը սուղ կը նստի Դերենիկին վրայ: Գիւղացիները կ'ըսեն. «Անաստուած է այս օտարականը, այսպիսիները ոչ միայն անարժան են ֆետայի կոչուելու, այլ թուրքէն ալ գէշ են» եւ Դերենիկը մինակ կը ձգեն:

Այս դէպքին պատճառով, հայ գիւղացին սխալ եւ վնասակար եզրակացութիւններ կը հանէր. պէտք էր որ ֆետայիները հակառակը փաստէին:

Բոլոր ֆետայիները կ'երթան Սուրբ Կարապետ վանքի մատուռը, որ Պաղլու գիւղին մօտ էր: Գիւղացիներն ալ կու գան: Պատարագ կը կատարուի եւ ֆետայիները, նաեւ Դերենիկը, հաղորդութիւն կ'առնեն: Գիւղացիները կը զարմանան տեսնելով որ ֆետային եկեղեցին եւ կրօնքը կը յարգէ:

Վարդապետը եւ Ռուբէն կը խօսին գիւղացիներուն եւ կը թելադրեն պաշտել իրական աստուածները եւ ոչ թէ ծառերը: Ռուբէնի հրամանով, ծառը կը կտրեն: Այս ձեւով կ'արդարանայ Դերենիկը եւ կը վերնայ այն կասկածը թէ ֆետայիները անաստուած են:

Ժողովուրդին մէջ եւ անոր հետ ապրելու այս ձեւը, Դաշնակցականին կու տային ժողովուրդը դաստիարակելու միջոցները, ֆետային եւ գործիչը կը յաջողէին կազմակերպել ինքնապաշտպանութեան եւ ապագայ ապստամբութեան գործը:

Վերաքաղ

Այսօր կ'ընենք մենք վերաքաղ
Վահագն Աստուած վիշապաքաղ
Կանգնեցուցած վեհ յուշ տախտակ
Գաղափարիդ ով նահատակ

Ծիր կաթինի ըմբոստափայլ
Գնացքովը Վահանը գայլ
Էութիւնը ըրաւ կանթեղ
Ազատութեան կանչին անեղ

Վերասլաց օրհնեալ կնդրուկ
Զարթնեցուց ազգ մը ստրուկ
Կռուփներու հոյլ մը յղի
Աստղածորան օրն Յուլիսի

Վառօղաժայթ ոգիդ արի
Ֆետայացած փարոս լոյսի
Ապաստանած գագաթն Նեմրութ
Բալասան քեզ Հրայր պանդուխտ

Խաժ հրակէզներ թիւով հինգ
Պատռեցին նենգ ամէն դաշինք
Լռութեան պատին անխորտակ
Ձեր սխրանքը ուժգին ապտակ:

ՇԱՆԹ ՂԱԶԱՐԵԱՆ

10/92

ԱՐԾԻՒ ARDZIV

- Հետաքրքրական յօդուածներ եւ կարծիքներ
- Բաց բեմ հայ երիտասարդութեան
- Գանապահայ երիտասարդութիւնը յուզող նիւթեր
- Հայրենի լուրեր
- Եւայլն

ԿԱՐԴԱՑԷՔ «ԱՐԾԻՒ»Ը ԵՒ ՈՒՂԱՐԿԵՑԷՔ ՄԵԶԻ ՁԵՐ ԿԱՐԾԻՔՆԵՐՆ ՈՒ ՅՕԴՈՒԱԾՆԵՐԸ

ARDZIV
3401 Olivar Asselin
Montreal, Quebec
H4J 1L5
Canada
TEL/FAX: (514) 331-6548

- An open forum for all Armenian Youth
- Interesting articles and points of view
- Armenian news
- Topic pertaining to Canadian Armenian youth
- Etc...

READ "ARDZIV" AND SEND US YOUR COMMENTS AND ARTICLES!

Զարգացման մրցումի բաժին

Գրական դէմք

Ծնած եմ 1885-ին Շամախի (Ադրբեջանի շրջան):

Նախակրթութիւնս ստացած եմ ռուսական վարժարանի մը մէջ: Ապա, անցած եմ Ֆրանսա, Լիսէի դասընթացքը լրացնելու եւ մեկնած Պելճիքա՝ համալսարանական կրթութիւն ստանալու համար: Հոն հետեւած եմ գրականութեան եւ ընկերային գիտութեանց ճիւղերուն:

Գրած եմ միշտ արեւելահայերէնով:

Օշականի, Բարսեղեանի եւ Ահարոնի հետ կը ձեռնարկեմ »Մեհեան« ամսագրի հրատարակութեան:

1920-1921, Օշականի եւ Թէքէեանի հետ կը մասնակցիմ «Բարձրավանք» հանդէսի հրատարակութեան:

Ուսուցչութեան պաշտօն վարած եմ Նշան փալանճեան ճեմարանի մէջ:

Կը մահանամ Երեւան, 84 տարեկանիս:

Ո՞վ եմ ես:

Հայ քաղաքական դէմք

Ծնած եմ Պոլիս 1869-ին:

Նախակրթութիւնս ստացած եմ Սկիւտարի վարժարանը:

Մանուկ տարիքիս կը կորսնցնեմ հայրս, ապա նաեւ մայրս ու որբ կը մնամ:

1884-ին կը մեկնիմ էջմիածին, Գէորգեան ճեմարան յաճախելու համար: Գէորգեան ճեմարանը աւարտելէ ետք կը վերադառնամ Պոլիս: Կը հրատարակեմ իմ «Բնաք բարով իրիկունը» երգիծական վէպը, ինչպէս նաեւ իմ առաջին բանաստեղծութիւնները «Հայրենիք»ին մէջ:

1892-ին կը մեկնիմ Գերմանիա:

1913-ին մեկնելով, բախտը կ'ունենամ փրկուելու Ապրիլեան Եղեռնէն:

1919-ին, Հայաստանի խորհրդարանի անդամ կ'ընտրուիմ եւ կը դառնամ անոր նախագահներէն մէկը:

1928-ին կը հաստատուիմ Պէյրութ եւ կը հիմնեմ Հայ ճեմարանը (ապագային՝ Նշան Փալանճեան ճեմարան):

Կը մահանամ 82 տարեկան հասակիս:

Ո՞վ եմ ես:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

«Ո՞վ եմ ես» վարգացման մրցումին մասնակցողներուն.

Բոլոր մասնակցողները պարտին պատասխանել վերոյիշեալ երկու «Ո՞վ եմ ես»-երուն:

Ճիշդ պատասխանողները պիտի ստանան նուէրներ, տրամադրուած «Արծիւ»ի խմբագրական կազմին կողմէ:

Պայմանաժամ 10 Փետրուար 1996:

Կը սպասենք ձեր պատասխաններուն:

⇦12 ները «gold» բառը կը սիրեն: Մեծ enthusiasm-ով կը սպասէի այս ֆիլմը: Կ'ուզէի տեսնել «Pierce Brosnan» այս աշխարահռչակ դերին մէջ: Աշխարահռչակ կ'ըսեմ որովհետեւ James Bond International symbol մըն է: Որ մէկ տղայ մարդը չուզեր James Bond ին կեանքը. stylist հագուստները. անուշիկ աղջիկները. "auto"ները որ մէկը միւսէն աւելի աչքի կը զարնեն. Omega ժամացոյցները. անուշիկ աղջիկները. oh ներողութիւն այս վերջինը երկու անգամ ըսի: Anyways անցնինք Film-ին:

Ով որ James Bond-ի connaisseur է. իրեն սքանչելի եւ անհաւատալի «stunts»-ներ են. եւ այս film-ը քեզի այդ կուտայ film-ին opening scene էն որ անհաւատալի bunji jump մըն է Ռուսական «Water dam»-ի մը վրայէն: Գալով դերասաններուն. իմ կարծիքովս կարծեմ Pierce Brosnan իր դերը կատարեց: Չի մոռնանք որ դժուար է բաղդատել Sean Connery-ի կամ Roger Moore-ի մը: երբ Sean Connery սկսաւ. իրմէ առաջ մէկը չկար. հետեւաբար աւելի նուազ «stress» կար իր վրայ:

Գալով Lead female role-ին. այս գեղեցիկ նոր Polish actresse-ը դերը կատարեց: Նորէն շատ դժուար չէ՝ գեղեցիկ պէտք է ըլլաս. որոշ եւրոպական accent ունենաս. եւ Baccarat խաղալ գիտնաս:

Film-ին մէջ քիչ մը շատ Ռուսական caractere-ներ կային. եւ իրենց accent-ը ականջիս շատ ծանր կու գար կոր: Կարծեմ շատ գրեցի մնացած «detail»ները ձեզի կը ձգեմ:

8 stars on 10
THE CRITIC

Quiz Questions

1) Name me the only actress to have played the female lead role more than once?

2) What model is James Bond's gun?

3) The only singer to have appeared on 3 James Bond soundtracks.

Send answers to ARDZIV "The Critic"

Գառնիկ Գէորգեան

Քարակերտ աւանի բնակիչները թէեւ եկել են տարբեր վայրերից, բայց քարերի դէմ մղած յամառ կռիւը շատ շատերին քարից ամուր է դարձրել: Իսկ հողը, որ ստեղծել են իրենց ձեռքով, քարերից ազատագրելով, մշակի համեստութիւն եւ յամառութիւն է ներարկել քարակերտցիներին: Ու ծնունդով ախալքալաքցի Գառնիկ Գէորգեանը, թերեւս, քարակերտ էր նախքան քարակերտցի դառնալ՝ ծնունդով: Նրա նմաններն են ստեղծում հայրենիք, պետութիւն, ժողովուրդ եւ հող: Նրանք են աղը երկրի: Ե՛ւ խաղաղութեան ժամանակ, ե՛ւ պատերազմի:

Երբ 88ին Գառնիկը վերադարձաւ բանակից, Հայաստան արդէն ալեկոծւում էր: Արցախեան արդար դատը թմբիրից հանել ու զօրակոչել էր շատ շատերին: Ու թէեւ հոգով-մտքով սահմաններուն ու Արցախում էր, բայց մնաց իր առանձին սիրոյ հողի հետ: Մինչեւ 92 թուականի Նոյեմբերի 12ը: Այդ օրը զգաց, որ հող հայրենին կանչում է իրեն այլ մի ձայնով՝ ռազմի ձայնով: Անդամագրուեց կամաւորական ջոկատին, գնաց Արցախ՝ արեան պարտքը տալու:

Նոյեմբերի 12ից մինչ զոհուելը՝ 93ի Յունուարի 21ը, մարտնչեց Կիչանի Սրխաւենդ ճակատում:

Մարտնչեց՝ ինչպէս կռւում էր քարերի դէմ: Գիտէր, որ թշնամին քար է ու պիտի գլորել անդունդ, որպէսզի հողն ազատագրուի, չնչի լիաթոք ու անաղարտ պտուղ տայ: Սառնասիրտ ու յամառ էր մշակի նման: Մշակ էր նաեւ մարտի դաշտում:

Ահա մի հատուած գումարտակի շտաբի պետի բնութագրական խօսքից. «Գառնիկը օժտուած էր մարտիկի լաւագոյն յատկութիւններով: Սառնասիրտ էր: Երբեք խուճապի չէր մատնւում: Կարողանում էր կազմակերպել, իր յետեւից տանել մարտական ընկերներին: Ոգեւորում էր կռուով, վարքով, խօսքով: Անվախ էր խենթութեան աստիճանի: Միշտ առաջին գծում էր:

«Երբ հարցրեցի՝ դաշնակցակա՞ն ես, կարճ լռութիւնից յետոյ, կարծես ինքն իրեն տրուած հարցի պատասխանելով, ասաց. «Երդւում եմ պատուիս եւ հայրենիքիս վրայ... նաեւ կեանքիս գնով... Դաշնակցական լինելու իրաւունքը պէտք է վաստակել: Ես ինձ դեռ արժանի չեմ համարում...»:

...Իսկ մարտական ընկերների համոզմամբ՝ Գառնիկը դաշնակցական էր էութեամբ՝ նրա կեանքը նուիրում էր հայրենիքին, պինդ էր՝ փորձաքարի նման ու մշակի պէս համեստ ու նուիրուած (5 Ապրիլ, 1993):

«Երկիր»